

Ergan má setja í gæzluvarðhald fyrir sérk, er aðeins varðar físekt eða varðhaldi.

17. Via 68. gr.: azóta még csak ekkor köszöntötték a hatalmas csapatokat, amelyeket a

Um heimild útlendingatil landsvistar og til þess
áð eiga fasteignaréttindi hér á landi skal ákvæða með 18gum.

Hverjum manni er heimilt birta ~~xxxxxx~~ almenningu
hugsanir eðar eða annarra ~~xxxxxxxxxxxxxx~~, enda sé hföndarrétti eigi
raskeð. ~~xxxxxxxxxxxxxx~~ Leggja má lögbann við
blaðs eða birtingu rit og ábyrgjast skal aðili efni þess fyrir
dómi. Bitskoðun og aðrar samskonar télmanir fyrir prent-
frelsi má ekki f 18g leiða. ~~Níðáxogxx~~, sem samkvæmt
dómsúrlausn hafa efni eða ummeli sā geyma, sem talin eru
~~xxxxxxx~~ óstóleg eða hattuleg hagsmunum ríkis eða
almennings, má banna með ~~árákt~~ með stjórnarréttöfun til-
tekinn tíma allt að sex mánuðum.

19. VI. 76. gr.

Greinin orðist svo: Rétti þær og sveitafékaga
með umsíðum ríkisstjórnar til forrmáls á málfrum sínum skal skipt með lögum,
endu sé sô því stefnt, sô þau fái sem vftakesta sjálf-
stjórn í málum heim, sem þau standa fjárhagslags straum af.

Ex. Vid Bo. gr.

Greininn orðist svo: Neð stjórnskipunarlögum þessum
erumxx er úr gildi numin stjórnarskrá kssumgx lýðveld-
isins Íslands frá 17. júní 1944.

81, V10 81, SF.

Stjórnarskrá bessi óflast gildi.

Skal þei þá degar efnt til kosninga til almennum og þær fara svá tólfanlega fram, að þingis samkvæmt skvæðum hennar og alþingi geti komið saman samkvæmt henni á hví ári.

Akvæði um stundersakir.

þeir erlendis ríkisborgarar, sem öðlezt hafa kjörgengi og kosningarrétt til alþingis og embættisgengi, áður en stjórnarskrá þessi kemur til framkvæmda, skulu halda þeim réttindum.

~~það er ófálagt að óljósunni fá ekki ófálagt.~~

Tillögur

um breytingar á stjórnarskrá Íslands nr.

83 17. júní 1944.

Fré Bjarna Benediktssyni, Gunnari Thór-
oddsen og Jóhanni Hafsteini.

1. Við 5. gr.

1. málsgré. skel orða svo:

Forseti skal kjörinn beinum, leynilegum
kosningum af þeim, er hafa kosningarrétt til
Alþingis. Forsetaefni skal hafa meðmali minnst
1500 kosningaberra manna og mest 3000. Ef einn
maður er f kjöri, þá er hann rétt kjörinn án
atkvæðagreiðslu. Nú eru fleiri menn f kjöri,
og er þá sá þeirra, sem feri meiri hluta greiðdra
gilöra atkvæði, rétt kjörinn. Nú fer enginn
þeirra, sem f kjöri eru, slfka atkvædatölu,
og skal þá kjósa af nýju um þáx two, sem hæsta
atkvædatölu hafa fengið. Ef atkvæði verða
þá jafnörg, ræður hlutkesti.

og af fleiri
en einum fi
jafnmarg atkvæ-
ðud á ðta fuð.
Engin flott atkvæði:
Engin óvinnist ófá
Gæða um þá illa.
Fleiri en þau.

2. Við 8. gr.

mundháð

Greinin orðist svo:

Nú verður satti forseta laust eða hann
etur ekki gegnt störfum vegna óvalar erlendis,
sjúkdoms eða annarra orsaka, og skal þá forseti
sameinaðs Alþingis gana forstetastörfum, þar til
er nýkjörinn forseti tekur við.
ða!

alternativ
num (orseta
hestan íthon).

3. ~~xx~~ Við 14. gr.

Síðasti málslíðr verð:

Hæstiréttur dæmir þau málx samkvæmt ~~xx~~
skvæðum um málsmæðferð í opinberum mélum, þar til
er sérstök lög þar um verða sett.

4. Við Við 15. gr.

Greinin orðist svo:

Forseti skipar ríðherrs með ~~Vaxxmeiri~~ kluts al-
þingis, ekveður tölubýr og skiptir með heim störfum.

Nú reynist ekki unnt að skipa ráðuneyti, er njóti stuðnings eða hlutleysis meiri hluta alþingis, innan 30 daga frá lausnardegi fráfarandi ráðuneytis, og skal forseti þá ríða alþingi, **Org** ákvæður hann þá, hvort fráfarandi ráðuneyti skuli gegna störfum Áfram, enda sé það fúst til þess, eða hvort skipa skuli nýtt ráðuneyti án athelna alþingis. Ef eigi næst stuðningur eða hlutleysi meiri hluta alþingis að afstórum kosningum innan 30 daga frá samkomudegi hins nýkjöfna alþingis, skipar forseti ráðuneyti án athelna ~~alþingis~~, enda ef völdum þegar er síkix meiri hluti alþingis hefur heft sáru ráðuneytishafi stuðningsi sínar eða hlutleysi.

Froseti veitir ráðherrum leusu frá embatti. Þegn neyti leusu, nema sambærilegum kvæmt dóm eftir með stheina að hingis.

Grein in größt. sv:

Nú hefur Alþingi samþykkt lagafrumverp, og skal það þá lagt fyrir forseta til staðfestingar innan 4 vikna frá samþykkt þess á Alþingi. Nú synjar forseti frumvarpi staðfestingar á frumvarpi, og skal svo fljótt sem kostur er. Það þá ~~borlð~~ undir atkvæði allra kosningabarra með landinu til samþykktar eða synjunar ~~gjögð~~ með leynilegri atkvæða-greiðslu, og tekur frumvarpið þá lagsgildi, ef það hlýtur já. Þó meiri hluts atkvæða.

6. vii 31. gr. / small brown

Grenin orðist svo:

~~Til Hára og med~~ til Hára skal vera skipað 58 þjóðkjhnum þingmennum, kosnum ~~þeynileggum~~ kosningum f einmenningskjördumum, [end] þingmenn sv. Ífka tölu kjásenda bsk við stg sem unnt er, enginn landstjórdungur fél ferri þingmenn en nú hefur ha-

Kjörðameiskipun og tilhögun kosnings skal að býr
leyti ákveða með lögum. Endurskoða skal ákvætt lege um
kjörðameiskipun eftir því sem breytingar verða á kjósenda.

tólu í kjarðamunum Ef þingmáðar ségr er fer fia í kjólfingum
Wn: → Till vitni: Alþingi skal vers skípað s2 þingmánum *úr hafi þeir*
i þau stofn, fad glæsflarðar kjarðarum

til 4. árs
kosnum leyfilegum kossingum Landinu skal skipta í kjör-dam, þar sem 4-5 þingmenn skal kjóss með blutfalls-kossingum, enda verði kjörðemaskipun svo hagað, eð kjós-endur í kjörðami hverju fái svo margr þingmenn ^{sem} sem ber sí réttri tiltölu við tölu kjósenda í öllum kjörðum, þó svo sí engin landsfjórðungur fái farið þingmenn en nú hefur henn.

Kjörðemaskipun, ta ka pingstakostlögum börnum horni vága
þátt á öðru listu
á hundu með lögu.

Við 32. gr. 8. gr. af deildi af deildi og næði
af deildi af deildi af deildi af deildi
a) Fyrir 1. síðustuxi fimm írið komi: síðasta sigl 17 þingmenn
b) ~~úr~~ falli niður. sat, en hann
í næði deilda.

9. Við 25. gr.

Fyrir "hinn 15. dag febrúarmánaðar" f 1. malsgr.
komi: hinn fyrsta dag októbermánaðar.

10. Við 41. gr.

Greinin örðist svo:

Ekkert sjald með greiða af hendi ^{án} ~~x~~ heimilær i
~~x~~ fjárdögum eða fjárukalögum, men sett á en þui
nema ~~x~~ réttir úr gjá allir réðherrarnir séu lok fjárlega,
sammála um ~~x~~ hauðsyn fjárgreiðslu, enda skal bá eftir
é afslu geimildar til hennar með fjárukalögum.

11. Við 42. gr.

Aftan við greinins komi ný (3.) málsggr.

svo lástandi:

Tillögum til hækunar á sjeldilum fjárlage skal við frá, nema þer komi frá réðherre.

12. Við 46. gr.

~~x~~ Greinin örðist svo:

Hæstiréttar Hæstiréttarverður nu verður ágrein-ingur um lögnati þingmannskjörs, kjörgengi bingessns eða missi kjörgengis, og sker hæstiréttur og stal mála með þó vera vanhant
þó úr ~~sv~~ ákvæðum um karu tilhæstaréttar eftir því sem við getur fitt, þer til óróvist verður med ljáum

þóvæðtökumálskerekkt

um málsmeferð fyrir hestarétti ~~setla~~ lögum.

13XXX við 58. gr.

Greinin orðist svo:

Alþingi setur sér hingskög f sameinuðu Alþingi.

14XXX við 59. gr.

Aftan við greinins komiðiný (z. málsgr.) svo-látandi:

mæsti dómstóll landsins og
Hestiréttur skal verð skilður fimm dómum.

15.1XXX við 61. gr.

Fyrir 65 "65" komi:

Jafnrétti manna á fórum er almennit vissfænke, látanndi:

To.

x15.

16XXX 16XXX í undan 65. gr. komi ný (65) vissfænke, látanndi:

Bílum lifandi mönnum er óskilin almennit réttur

till aðildar f lögskiptum. Hver meður skal njóts al-mennitinnar frá fórum en fórum eru ófærtum megrar mannréttinda, svo sem mannhelgi, eru og frelsis, lvg enda ~~úlfssaxi~~ ríkisxaxiñum till verndal réttind-

um sinum.

og meðanum ófærir að ófærir meðanum ófærir.

bessum

16. VIÐ 65. gr. tilloftamáliðum íslenskum ríkisvaldsma-

li með ~~við~~ Greinin orðist svo:

Engum manni með refss fyrir háttsemi hans, nema heimild sé til þess f lögum. Engri refsingi má hefta, nema hún sé heimilin f lögum.

refsingan

Engen skal ~~setta~~ telja, nema sök sé á henni bönnun af hélfi ríkisvaldsins. Engen með myrti í rannsókn

~~eda~~ refsingu. ~~Edin~~ Þa mu te vili með, liða líðið til hestir

þa hvern þann, sem tekinn er fastur, skal í undan-dráttar letta fyrir dómars. Ef hann er eigi jafn skjótt

létinn laus, skal dómari leggja rökstuddan úrskurð á þa, hvort hann skuli lausen láta eða hann skuli setja

i varðhald eða annarskonar gælu. Ef dómari telur, að

sófli megt lausen láta gegn trygeingu, þe skal ~~dómara~~ að hana, f úrskurði, ef aðili aðili fer fram á þa.

Úrskurði með þegar skjóta til hestaréttar eftir ákvæðum um karu f opinberum málum.

is, skipar forseti ráðuneyti an atbeina alþingis, enda létur það ráðuneyti af völdum þegar er meiri hluti alþingis hefir heitið öðru ráðuneyti stuðningi sínum eða hlutleysi.

Forseti veitir ráðherrum lausn frá embætti
sóð áskildum reglu^{um} nauðsyn á atbeina alþingis
skv. 1. og 2. mgr.

5. Við 26. KR.

Greinin orðist svo:

Nú hefur alþingi samþykkt lagafrumvarp, og skal það þá lagt fyrir forseta til staðfestingar innan 4 vikna frá samþykkt þess á Alþingi. Nú synjar forseti staðfestingar á frumvarpi, og skal það þá svo fljótt sem kostur er borið undir atkvæði allra kosningabærra manna í landinu til samþykktar eða synjunar með leynilegri atkvæða-greiðslu, og tekur frumvarpið þá lagagildi, ef það hlýtur jáyrði meiri hluta atkvæða.

6. Við 31. KR.

Greinin orðist annaðhvort svo:

Alþingi skal vera skipað 52 þjókþörnum þingmönnum, kosnum til 4 ára og með leynilegum kosningum í einmenningskjördænum. Kjördæmaskipun skal haga svo, sö fjölgao sé þingmönnum frá því sem nú er í fjölmennustu byggðarlögum, sem nemur a.m.k. 11 þingsætum, enda fái enginn landsfjórðungur farri þingsæti en nú hefur hann. Að öðru leyti skal kjördæmaskipun og tilhögun kosninga ákveðin með lögum. Ef þingmaður deyr eða fer f-

frá á kjörtímanum, þá skal kjósa þingmann í hans stað, það sem eftir er kjörtímans.

eða

Alþingi skal vera skipað 52 mönnum kosnum leynilegum kosningum til 4 ára. Landinu skal skipta í kjördæmi, þar sem 4-5 þingmenn og jafnmarga varamenn skal kjósa með hlutfallskosningum, enda verði kjördamaskipun svo hagað, að kjósendur í kjördæmi hverju fái svo marga þingmenn sem þeim ber að réttri tiltölu við tölu kjósenda í öðrum kjördæmum, þó svo að enginn landsfjórðungur fái færri þingmenn en nú hefur hann.

Kjördamaskipun, hvernig varamenn taka þingsæti og tilhögur kosninga skal að öðru leyti ákveðin með lögum.

7. Við 32. gr.

Greinin orðist svo:

Alþingi skiptist í tvær deildir, efri deild og neðri deild. Í efri deild eiga 17 þingmenn sæt en hinir í neðri deild.

8. Við 33. gr.

a) Fyrir "síðustu fimm árin" í 1. málsgr. komi: síðasta árið.

b) 2. málsgr. falli niður.

9. Við 35. gr.

Fyrir "hinn 15 dag febrúarmángðar" í 1. málsgr. komi: hinn fyrsta dag októbermánaðar.

10. Við kl. 41. g.r.

Greinin orðist svo:

Ekkert gjald má greiða af hendi án heimildar í fjárlögum eða fjáraukalögum, sem sett eru fyrir lok fjárhagsárs, nema allir ráðherrarnir séu sammála um brýna nauðsyn fjárgreiðslu; enda skal þá eftir á efsl heimildar til hennar með fjáraukalögum.

11. Við kl. 42. g.r.

Aftan við greinina komi ný (3.) málsgar.
svolátandi:

Tillögum til hækkanar á gjaldliðum fjárlaga skal vísa frá, nema þar komi frá ráðherra.

12. Við kl. 46. g.r.

Greinin orðist svo:

Nú verður ágreiningur um lögmáti þingmannskjörs, kjörgengi þingmanns eða missi kjörgengis, og sker hæstiréttur þá fyr og skal málsmæðferð vera samkvæmt ákvæðum um karlu til hæstaréttar eftir því sem við getur átt, þar til öðruvísi verður með lögum um málsmæðferð fyrir hæstarétti.

13. Við 58. g.r.

Greinin orðist svo:

Alþingi setur sér pingskóp í sameiniðu Alþingi.

14. Við 59. g.r.

Aftan við greinina komi ný (2.málsgar.) svolátandi:

Hastiréttur skal vera mósti dómstóll landsins og skipaður fimm dómurum.

15. Við 61. gr.

Fyrir "65" komi 70.

16. Á undan 65. gr. komi ný (65.) gr. svolátandi:

Jafnrétti manna að lögum er almennt viðurkennt.

Öllum lifandi mönnum er almennt áskilin réttur til söldar í lögskiptum. Hver maður skal njóta almennum mannréttinda, svo sem mannheagi, eru og frelsis, enda njóti hann aðstoðar ríkisvaldsins til verndar þessum réttindum sínum.

16. Við 65. gr.

Greinin orðist svo:

Engum manni má refsa fyrir háttsemi hans, nema heimild sé til þess í lögum. Engri refsingu má beita nema hún sé heimiluð í lögum.

Engan skal refsisekan telja, nema sök sé á hann sönnuð af hálfu ríkisvaldsins. Engan má pynda eða beita ómannalegri meðferð í rannsókn eða refsingu.

Hvern þann, sem tekinn er fastur, skal án undanréttar leiða fyrir domara. Ef hann er eigi jafnskjótt látinna laus, skal domari leggja rökstuddan úrskurð á það, hvort hann skuli lausan láta eða hann skuli setja í varðhald eða annarskonar gæzlu. Ef domari telur, að aðili megi lausan láta gegn tryggingu, þá skal domari ákveða hans í úrskurði, ef aðili fer fram á það.

Urskurði má þegar skjóta til hæstaréttar eftir ákvæðum um kæru í opinberum málum.

Engan má setja í gosluvarðhald fyrir sök, er aðeins varðar físekt eða varðhaldi.

17. Við 68. gr.

2. málsg. orðist svo:

Um heimild útlendinga til landvistar og til þess að eiga fasteignaréttindi hér á landi skal ákvæða með lögum.

18. Við 72. gr.

Greinin orðist svo:

Hverjum manni er heimilt að birta almenningsi hugsanir sínar eða annarra, enda sé höfundarétti eigi raskað. Leggja má lögbann við birtingu blaðs eða rits og ábyrgjast skal aðili efni þess fyrir dömi. Bitskoðun og aðrar samskonar tálmanir fyrir prentfrelsi má ekki í lög leiða. Útkomu blaða og rita, sem samkvæmt dömsúrlausn hafa efni eða ummali að geyma, sem talin eru ósiðleg eða hattuleg hegsmunum ríkis eða almennings, má banna með stjornarráðstöfunum tiltekkintíma allt að sex mánuðum.

19. Við 76. gr.

Greinin orðist svo:

Rétti þújar og sveitafélaga til forrmáis á sínum málfrum/með umsjón ríkisstjórnar skal skipa með lögum, enda sé að því stefnt, að þau fái sem viðtökasta sjálfstjórn í málum þeim, sem þau standa fjárhagslega straum af.

20. Við 80. g.a.

Greinin orðist svo:

Með stjórnskipunarlögum þessum er úr
gildi numin stjórnarskrá lýðveldisins Íslands
frá 17. júní 1944.

21. Við 81. g.a.

Greinin orðist svo:

Stjórnarskrá þessi öðlast gildi

Skal þá þegar efnt til almennra kosninga
til alþingis samkvæmt ákvæðum hennar og þar fari
svo tímamlega fram, að alþingi geti komið saman
samkvæmt henni á því ári.

Ákvæði um stundarsakir.

Þeim erlendir ríkisborgarar, sem öðlast
hafa kjörgengi og kosningarrétt til alþingis og
embættisgengi, súur en stjórnarskrá þessi kemur
til framkvæmda, skulu halda þeim réttindum.

sameinaðs Alþingis gegna forsetastörfum, þar til er nýkjörinn forseti tekur við.

eða

Nú verður santi forseta laust eða hann getur ekki gegnt störfum vegna dvalar erlendis, sjúkdóms eða annarra orsaka, og skal þá forseti hæstaréttar gegna forsetastörfum, þar til er nýkjörinn forseti tekur við.

3. Við 14. KR.

Síðasti málslíður verði:

Hæstiréttur dæmir þau mál samkvæmt fíkvaðum um málsmæðferð í opinberum málum, þar til er sérstök lög þar um verða sett.

4. Við 15. KR.

Greinin orðist svo:

Forseti skipar ráðherra með atbeina meiri hluta alþingis. Hann fíkveður tólu ráðherra og skiptir með þeim störfum.

Nú reynist ekki unnt að skipa ráðuneyti, er njóti stuðnings eða hlutleysis meiri hluta alþingis, innan 30 daga frá lausnardegi fráfarandi ráðuneytis, og skal forseti þá rjúfa alþingi, og fíkveður hann þá, hvort fráfarandi ráðuneyti skuli gegna störfum áfram, enda sé það fust til þess, eða hvort skipa skuli nýtt ráðuneyti án atbeina alþingis. Ef eigi næst stuðningur eða hlutleysi meiri hluta alþingis að afstöðnum kosningum innan 30 daga frá samkomudegi hins nýkjörna alþingi-

T i l l ö g u r
um breytingu á stjórnarskrá Íslands nr. 33
17. júní 1944.

1. Við 5. KR.

1. málsgré. skal orða svo:

Forseti skal kjörinn beinum, leynilegum kosningum af þeim, er hafa kosningarrétt til Alþingis. Forsetaefni skal hafa meðmáli minnst 1500 kosningabærra manna og mest 3000. Ef einn maður er í kjöri, þá er hann rétt kjörinn án atkvæðagreiðslu. Nú eru fleiri menn í kjöri, og er þá sá þeirra, sem fær meiri hluta gildra gildra atkvæða, rétt kjörinn. Nú fær enginn þeirra, sem í kjöri eru, slika atkvæðatölu, og skal þá kjósa af nýju um þá tvo, sem hæsta atkvæðatölu hafa fengið og ef fleiri en einn fá jafnmörg atkvæði næst á eftir þeim, sem flest atkvæði hefur fengið, skal kjósa um þá alla. Ef atkvæði verða þá jafnmörg, reður hlutkesti.

2. Við 8. KR.

Greinin orðist annað hvort svo:

Nú verður sati forseta laust eða hann getur ekki gengt störfum vegna dvalar erlendis, sjúkdoms eða annarra orsaka, og skal þá forseti